

Maśniczka ‘drewniane naczynie służące do wyrobu masła’

Maśniczka, bo w ni masło sie robi, od masła to maśniczka sie nazywo (Bychawka). Maśniczka to taka beczuleczka malutka i taki krążek był. Składało sie śmitane w te maśniczke i tak sie rubiło, byłtało sie, byłtało aż sie zrubilo masło (Nowa Wieś). Na masło była maśniczka. W maśniczce masło sie robi (Sulmice). Maśniczka to urządzenie takie domowe do wyrobu masła, takie naczynie starodawne (Pułankowice). Były takie maśniczki, u nas to była maśniczka korbowa, a reszta to były maśniczki takie klepkowe. Wszystkie były maśniczki przeważnie klepkowe i klepkowo to maśniczko była taka po prostu, to sie mówi patyk, i tu była taka o i ona tak chodziła wie pani jak tarcza, i o tak i wychodziło masło, jak sie już zaczęło masło krupki, to wtedy sie odsadzało maślanka odzielnie, to odzielnie trza było to ładnie wyrobić rękami, i wyszło masło (Wólka Domaszewska). Maśniczka to było zrobione z klepek, i ten tłuczek, i taki na wirzch sie nasadzało. I lało śmitane, rubiło sie (Uchanie). No śmietanke sie lało do niej, był taki tam kijek i taki tam były dziureczki zrobione i sie robiło to takie nakrycie i raz dwa sie zrobiło masło. Maśniczka sie nazywała (Oszczepalin). Maśniczka z klepek z drzewa jodłowego (Maziły). Tako maśniczka była. Śmietany sie tam nalolo, był krążek taki z dziurkami łokrągły na kiju, wkładało sie do środka, na wirzch nasodzało sie taku przykrywke z dziurku i sie robiło masło. I tak sie brało do góry i na dół tym krążkim i to późni zacyno tu dziurku z ty pokrywki tam wyglądać, takie małe krzepinki z ty śmietany, to sie godało, ze masło sie zacyno robić (Świeciechów). Maśniczki były takie do masła robienia. Teraz może jeszcze ktoś ma. [...]. Były maśniczki z takim kijem, klepało sie tak i klepało, az sie sklepało (Janowice). Mlika pud dustatkiem było, to co tydzień w maśniczce rubiło sie masło (Sól). No i masło robili, były takie maśniczki no jak i teraz te maśniczki takie sie nazywaju, i tego, taka, taka, no beczulka niby tego i tu taki, taki ten. Paliczko i o tak, o sie robiło i dziś tak robio, kto robi masło, też tak samo (Bukowina). Od masła to maśniczka sie nazywo (Spiczyn). Maśniczka była drywniana i w nij rubili masło (Zamch). Maśniczka to naczynie do wyrobu masła (Gałęzów). Maśniczka była do robienia masła (Wojszyn). Maśniczka to drewniane proste urządzenie służące do wyrobu masła (Grabowiec). Od masła to maśniczka sie nazywo to urządzenie takie domowe do wyrobu masła (Stojeszyn). Maśniczka, a tutaj

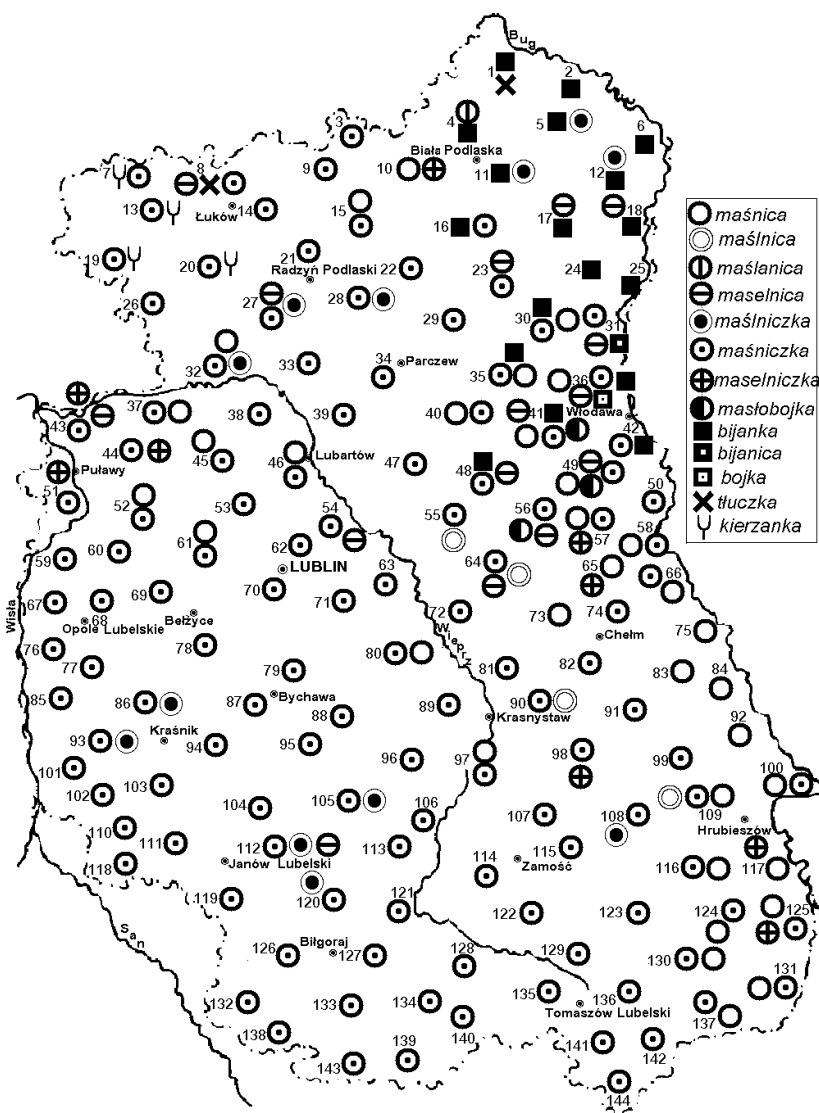
kij taki. I to sie wyjmowało i tak sie robiło, [...] śmietana i z tego wychodziło masło jak sie nie zarobiło, bo jak sie zarobiło to już wtedy gorzej. Tworzyła sie gula taka, taka porcja, już nie można było ruszyć tym wałkiem, to wtedy już wiadomo, że tam coś jest. [...]. Jak sie przygrzeje śmietane, bo z zimnyj to sie nie robi, a jak sie przygrzało, to wtedy sie psoci już (Kryłów). Maśniczka tako była i robiłam to masło. Do Puław sie wywiezło (Trzcianki). Wąskie było i lały du tego śmietane i sie wybierało, była maślanke z ty maśnicki (Nasiłów). To taka była maśniczka okrągła z dwóch części, i taki drążek, nalewało sie i to masło sie zrobiło, to taka maśniczka. I jeszcze była na korbe, to więcej śmietany wchodziło (Brzeście). Maśniczka to naczynie do wyrobu masła (Wola Idzikowska). Ło tako maśniczka była z kijem w środku. No nieroz to sie zarobiło to trza było urobić te maślanke, to tego ze dwie godziny robić (Michów). Maśniczka to była byczuleczka i w tyj byczuleczce tłukło si to masło (Wierzbica pow. Tomaszów Lubelski).

Źródła: PM, ML, PI, AZKP, KAGL, KAGP.

Geografia: powszechna (zob. mapa 49).

D. lp. maśniczki; D. lm. maśniczków; wymowa: maśnička, maśnicka.

Por. bijanica, bijanka, bojka, kierzanica, maselnica, maselniczka, masłobojka, maślanica, maślnica, maślniczka, maśnica, maśniczka, tłuczka.

Mapa 49. Maśniczka